

TORONTÁL

Ára: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Becskerek, Obilittyeva (Zápolya) u. 1
75 Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2
para Sürögnycim: Torontó, Veliki Becskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 180 D | Negyedévre . 45 D
Félévre . . . 90 D | Havonta . . . 15 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára:
75
para

A német moratorium ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 29.

Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a szövetséges miniszterelnökök még a lausannei konferencia befejezése előtt összeülnek tanácskozássra, amelyen végleges állást foglalnak a német moratorium kérdésében. Az angol kormány messzemenő biztosítékok ellenébe, állítólag hajlandó a francia kívánságoknak tért engedni.

Berlin, nov. 29.

Berlinben a politikai helyzetet igen komolyan tartják, miután az új kormány tagjai között nincs megegyezés. Diplomáciai körökben különböző hírek keringenek. Az egyik verzió szerint aggodalomra nincsen ok, mert a szankció-programot még több tényezőnek kell jóváhagyni, amit a franciáknak minden erőlködésük dacára sem fog sikerülni elérniük. A másik londoni hír szerint a franciák csak azon esetben hajtják végre a szankciókat, hogyha nem tudják a jóvátételi kérdést másként elintézni. A francia kormány mostani állásfoglalásával a németeknek egyrészt megakarja mutatni a határozottságát, másrészt a szövetségeseket felvilágosítja, hogy Franciaország a maga útján halad akkor is, hogyha a szövetségesekkel nem is jut megegyezésre.

Páris, nov. 29.

Ratti, a jóvátételi bizottság olasz tagja kijelentette, hogy Olaszország nem ellenzi a francia törekvéseket, hogyha a jóvátételből megfelelő részesedést kap.

Az angol kormány a parlamentben ki fogja jelenteni, hogy nem csatlakozik a francia lépéshez.

A belga álláspont még nem került nyilvánosságra.

Páris, nov. 29.

A párisi sajtó szerint az új szankciók az entente-ot erősen próbára teszik. Az elysée-i palotába bejáratos politikusok híre szerint a francia kormány a szankciók kimondása előtt a szövetségesekkel tanácskozni fog és azt reméli, hogy a szövetségesek nem helyezkednek szembe a franciák akcióival.

A magyar politikából.

Budapest, nov. 29.

Friedrich István a holnapi nemzetgyűlésen szövevényez, hogy miért nincs a magyar kormánynek képvisellete a lausannei konferencián. Az országnak több kívánsága volna, amelyek között az első a tengerhez vezető út megszerzése.

A belpolitikai helyzet feszült.

A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése.

Beograd, nov. 29.

A radikális klub ülése.

A radikális képviselők klubjában utóbbi időben mindinkább azt hangoztatják, hogy a koalíció kérdése végérvényesen tisztázandó. Egyes szélső radikális képviselők már azt is javasolták, hogy a koalíciót fel kell bontani. Javaslatukat azzal indokolják, hogy a két kormányzó-párt tagjai több esetben, úgy a törvényhozó bizottságban, mint a nemzetgyűlésen ellentétbe kerültek egymással. A radikális képviselők közül többen ezenkívül hibáztatják, hogy a demokrata képviselők egyik része tárgyalásokba boesájtkozott a horvát blokkal.

A „Torontál” tegnapi számában közöltük, hogy a radikális képviselők klubja ülést tartott, amelyen Pasity miniszterelnök a politikai helyzetről beszámolt tartott. A miniszterelnök ez alkalommal a külpolitikáról is beszélt. Megemlítette Stambulinszky bolgár külügyminiszter beogradi látogatását és kijelentette, hogy a beogradi kormányban nem állt módjában Sztambulinszky javaslatait elfogadni, amelyek a két állam közötti viszony restaurálására vonatkoztak. Így tehát a SHS állam és Bulgária közötti viszony bizonyos fókig feszültnek mondható. A lausannei konferenciát illetőleg a miniszterelnök azt mondta, hogy a helyzet még nem tisztázódott. Egyébként Nincsiy dr. külügyminiszter néhány nap múlva visszatér Lausanneból és így a konferenciáról a külügyminiszter fog részletes beszámolót tartani. Az ország belpolitikai helyzetére vonatkozólag Pasity miniszterelnök közölte a klubban a horvát blokk legutóbbi kommunikéjét és ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy az ellenzék vezetői a horvát blokk kommunikéje előtt biztosra vették a kormány bukását, de azóta az ellenzék helyzete megrendült. Végül arra való hivatko-

zással, hogy a belpolitikai helyzet még mindig komoly és könnyen válságosra is fordulhat, a miniszterelnök arra kérte a radikális párt képviselőit, hogy maradjanak teljes számban Beogradban és itt várják be a további fejleményeket.

A hadi okkantanak ügye.

A minisztertanács tegnap este ülést tartott, amelyen a hadirokkantokról szóló törvényjavaslat folyt a vita. A minisztertanács a szociálpolitikai miniszter által előterjesztett törvényjavaslatot minden változtatás nélkül elfogadta. A hadirokkantok száma százezer. Ebből hetvenezer rokkant ötven százaléka munkaképesség csökkenéssel, tizenkilencezer ötvenötven százaléka munkaképtelen, kilencezer sulyosan hadirokkant és ezer teljesen munkaképtelen. A hadiözvegyek száma kétszázezer, az árvák kétszázhetven ezer és apátlan negyvenhét ezer. A múlt évi költségvetésben kétszázötvenhét millió dinár volt előirányozva a hadirokkantok segélyezésére. A jövő évi budgetben ugyanezen tétel hatvan millióval szaporodott. A hadirokkantok pénzegylen kívül földet is kapnak.

A jövő belügyminisztere?

Jovanovity Ljuba dr., a radikális párt tagja tegnap kihallgatáson volt a királynál. Politikai körökben úgy tudják, hogy Jovanovity a választásokat kiíró kormányban a belügyminiszteri tárcát fogja kapni.

A közvetlen adak ügye.

A közvetlen adókra vonatkozó törvényt megvitató pénzügyi bizottsági szekció ma megalakult. A szekció elnöke Marinkovity Voja dr. (demok.), alelnöke pedig Jankovity Velizár (radik.), titkár Szevity Miroslav. A bizottság december ötödikén kezdi meg rendes üléseit.

Zürich. (Zárlat.) Devizák:

Berlin 0625, Hollandia 212-75, New-York 538, London 2436, Páris 3720, Milano 2560, Prága 1700, Budapest 02275, Zagreb 180, Bukarest 335, Varsó 00350, Wien 00075, Osztrák bélyegzett 00076.

Budapest. (Zárlat.) Devizák: Amsterdam 936-951, Bukarest 15-16, London 10700-11000, Milano 113-118, Prága 74-78, Varsó 15-16.

Wien. (Zárlat.) Devizák: Prága 2250, Zagreb 236, Budapest 3050, Varsó 460, Milano 3410, London 325200, Newyork 71750, Páris 4950, Zürich 13350, Berlin 850.

Franciaország szabad kezet kapott.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 29.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy Anglia delegátusa a jóvátételi bizottságban nem ellenzi, hogy Franciaország Németországgal szemben produktív, kézzelfogható zálogok megszerzését követelje.

Páris, nov. 29.

A Radio Telegraph értesülése szerint a francia köztársasági elnök palotájában a németek ellen alkalmazandó kényszerrendszabályokról tárgyaltak. Politikai körökben eredő kijelentések szerint a megbeszéléseken nem esett szó a kényszerrendszabályokról.

Berlin, nov. 29.

Beavatott körök értesülése szerint a franciák rövid időn belül akcióra készülnek, hogy a ruhrvidéki megszállásukat kiterjesszék. A hír a Ruhr-vidéken óriási izgalmat keltett.

Páris, nov. 29.

Poincaré külügyminiszter, a francia hadügyminiszter és Degonette tábornok a champs elysée-i palotában szűkebb tanácskozást folytattak, amelyen a jóvátételben tervezett intézkedésekről vitatkoztak.

A francia sajtó a jóvátétel kérdésével részletesen foglalkozva, örömeinek adnak kifejezést, hogy eljött a eszelekvés órája.

A brüsszeli konferenciát elhalasztják?

London, nov. 29.

A brüsszeli értekezlet előtt Bonar Law, Mussolini és Theunis tanácskozni fognak. Bonar Lawnak az a terve, hogy a tanácskozással a szövetségi adósságok megvitatásának elhalasztását javasolja, amíg Baldwin befejezte washingtoni küldetését. A tanácskozás valószínűleg a brüsszeli értekezlet elhalasztását vonja maga után.

Amerika beleavatkozik az európai politikába.

Berlin, nov. 29.

Cormick szenátor, Harding elnök bizalmasa rövid időn belül Berlinbe érkezik, hogy politikai és gazdasági vezetőkkel a jóvátételről tanácskozzék. Cormick látogatása összefügg Chilchen angol delegátusnak a lausannei konferencián elmondott beszédjével, amelyből Amerika európai politikájának a megváltoztatására következtetnek.

Hogy lehetne segíteni Európán.

Budapest, nov. 29.

Az amerikai főkonzulátus intézkedése alapján a mai napon Amerikának Középeurópában lévő valamennyi főkonzuljai és vezető konzuljai Budapestre érkeznek. Az összejövetel célja, hogy a különböző országok főkonzuljai beszámoljanak tapasztalataikról és hogy ki- eseréljék nézeteiket. Ezáltal helyes képet akarnak alkotni az európai gazdasági kaoszról. A tanácskozások után indítványt tesznek az amerikai tőke képviselőinek és a szövetséges államoknak, hogyan lehetne Európa gazdasági haladását segíteni.

Az „Uj Nemzedék” értesülése szerint az értekezleten megjelennek Olaszország, Svájc, Németország, Lengyelország, Csehország, Ausztria és a balkáni államok amerikai főkonzuljai. A tanácskozások holnap kezdődnek.

A szövetségi adósságok ügye

London, nov. 29.

Bonar Law az angol alsóházban kijelentette, hogy Angliának teljesen szabad keze van a szövetségi adósságok kérdésében. A szövetségesek egymásközött mindaddig nem vitatták meg a tartozások törlesztését. Hogyha erre sor kerülne, Anglia minden megkötöttség nélkül érvényesíti felfogását.

A városi üzemek tüzelőanyagának biztosítása.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 30.

Ismeretesek a közönség előtt azok a bajok, amelyek egy közfogyasztás, mint az üzemek tüzelőanyagának beszerzése körül évek óta megvannak. A téli hideg beálltával, amikor leginkább volna szükség tüzfára, szénre, a vonatjáratokat csökkentik, teherszállítás céljaira csak kevés számú vasúti kocsit bocsátanak a cégek rendelkezésére, úgy hogy állandó akadályok merülnek fel a nagyobb üzemek tüzelőanyag bevásárlásánál s ezzel egyuttal hátráltatják azoknak zavartalan működését.

A városi kezelésben lévő két nagy telep is már évek óta küzd a minduntalan felvetődő tüzelőanyagkérdéssel. A múlt esztendőben ugyan is kellő pénzkészlet hiányában nem rendelték meg az egész évre szükséges szén- és olajmennyiséget és emiatt nem egyszer üzembeszűntetés előtt állott a városi villamtelep és a közbiztonság. Megesett az is, hogy az üzemek redukálták működési idejüket, vagy teljesen beszüntették a termelést, mint például a jéggyár.

A tegnapi tanácsülésen többek között a szénbeszerzés ügyét is tárgyalták és úgy határoztak, hogy az ilyen kellemetlen üzemszavarak megismétlődésének elkerülése végett a jövőben idejében gondoskodnak a szénbeszerzésről. A tanácsülésen úgy döntöttek, hogy haladéktalanul megrendelést eszközölnek, még pedig oly mennyiségben, hogy ezzel biztosítják a városi üzemeknek március végéig való zavartalan működését.

Uj szigorítás a behozatal terén

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 30.

Fontos rendeletet adott ki tegnap a pénzügyminisztérium főfelügyelője. A rendeletben figyelmezteti az importtal foglalkozó cégeket, hogy ne eszközöljenek mindaddig megrendelést, amíg előzőleg a novisadi odbortól nem szerezték meg a behozatali engedélyt. A pénzügyminisztériumi főfelügyelőség hozzáfűzi még az intézkedéshez, hogy a behozatali engedély nélkül behozott árukra utólagosan nem adnak sem behozatali, sem devizavásárlási engedélyt.

Sulyosítja a rendeletet az a kitétel, amely azt mondja, hogy kiszolgáltatásra szolgáló engedélyt az a kereskedő vagy iparos sem kaphatja meg, akinek áruja már vámhivatalban fekszik vagy utánvétele mellett érkezik.

A rendelet december elsején lép életbe. A december elseje után érkező árut, amelyre nincsen behozatali engedély, minden további nélkül visszaküldik a feladónak. Erre nézve már utasítást is kaptak az összes vámhivatalok.

Munkatársunk a rendelettel kapcsolatban bővebb felvilágosítást kért a Bánsági Kereskedelmi- és Iparkamarától, hogy azokra az árukra is vonatkozik-e az új intézkedés, amelyeket még december elseje előtt rendeltek, de ezideig nem érkeztek meg.

A kapott információ szerint, az utasítás nemcsak a december elseje után megrendelt árurol szól, hanem általában minden szállítmányról, amelyet december elseje előtt rendeltek és csak elseje után jut jogoszláv területre.

Az idén tehát nem kell attól tartanunk, hogy amikor leginkább volna szükséges, beszüntetéssel fenyeget a villanyüzem, jéggyár vagy a közbiztonság.

A melencei gyermeknyaralattási akció.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 30.

Megírta a „Torontál” egyik régebbi számában, hogy a melencei gyermeknyaralattási akciót a jövő évben kiterjesztik. Ezuttal nagyobb, nehezebben kereszülvihető feladatot állítottak maguk elé a lelkes vezetők, mert míg eddig az állami kezelésben lévő fürdőtől bérelték a gyermekek részére szükséges lakásokat, addig a jövő évtől kezdődően saját szanatóriumukban kívánják most végleges otthont biztosítani az arra rászorultaknak. A szanatóriumban radio-teraphiát vezetnek be és olyan modern berendezéssel gondoskodnak, hogy vetélkedhetik majd bármelyik világvárosi gyermekkorházzal. Az idén kilencvenöt beteg gyermeket részesítettek teljes ellátásban és orvosi segítségben, a szanatóriumban természetesen jóval több beteget, illetve nyaralásra szoruló gyermeket fognak elhelyezni és így a közönség legmesszebbmenő támogatását érdemli az akció.

Az építkezési költségek fedezésére gyűjtést rendeznek, azonkívül expedíciót szerveznek Amerikába és más társadalmi akció útján szerzik meg a szükséges összeget.

Az építési bizottság legutóbbi kérvényt intézett az agrárreform miniszterhez, amelyben az agrárreform által lefoglalt birtokokból nagyobb területet kért használatra. A birtok teljes jövedelmét a szanatórium alapja javára fordítanák. Az agrárreform miniszterre ma válaszolt a kérelemre és közölte a vezetőséggel, hogy a humánus célra való tekintettel hozzájárul, hogy az agrárreform beeskereki hivatala ötven holdas területet bocsásson az előkészítő delegáció rendelkezésére. A földterületet, amelyet az aradáci határból hasítottak ki, tegnap már át is vették.

HIREK

A holnapi állami ünnepre való tekintettel lapunk legközelebbi száma szombaton a rendes időben jelenik meg.

Beszűntették a hajózást a Bégán. A tegnapi nappal beszüntették a hajózást a Bégán. A rendelkezés igen sok beeskereki kereskedőt sulyos anyagi veszteséggel sújt, mert kénytelenek a már elindított hajókból kirakni szállítványukat és vonaton transportálni azt tovább a rendeltetési helyére.

Izr. istentisztelet. December 1-én, pénteken az SHS királyság próklamációjának évfordulóján az ünnepi istentisztelet az izr. templomban d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A pénteki állami ünnep. Pénteken, december hó elsején van a szerbek, horvátok, szlovének egyesülésének ötödik évfordulója. Az ünnep alkalmából az összes hitfelekezeti templomokban délelőtt tíz órakor ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartanak, amelyen részt vesznek a polgári és katonai hatóságok képviselői és a polgárság. Pénteken egész napon át kötelező a szigorú munkaszünet.

Mürosor Mikulás-est a Kaszinóban. December 7-én, csütörtök este 8 órakor a Kaszinóban kedélyes Mikulás-estét rendeznek asztalok mellett. A műsor keretében fellépnek Bárány Kuki, Magyar Piri, Kerné Végh Vilma, Schuld Józsa, Kovacsik Irmuska, Engel Margitka, Nyáray Rezső, Csányi Lajos, Balás Iván, Láng Imre, Juhász Ferenc.

Székely Ilona és Kálmán Oszkár operacstélye. Ritka nagy műveltségben lesz része a zeneértő közönségnek. Székely Ilona és Kálmán Oszkár a budapesti operaház művészei Kósa György zongoraművész közreműködésével nagy opera- és dalestélyt fognak adni, Wagner, Mozart, Rachmaninow, Gretchaninow, Puccini, Bartók, Kaecsh legszébb szerzeményeit fogják a művészek előadni.

A férfi dalegylet dalestélyét és táncmulatságát a Klub-kávéházban tartja november 30-án este és nem ahogyan tévesen közölve volt, a Kaszinóban.

A helsingforsi magyar reprezentatív művészeti kiállítás ötödik tárlatának megnyitására a finnek lelkesen üntették a magyar nemzet mellett. A sajtó nagy cikkekben foglalkozik a tárlat méltatásával. A tárlat megnyitására Stelberg köztársasági elnök, a finn kormány tagjai és a diplomáciai képviseltek is megjelentek.

Perikles

cimzetes archonsága idején élte az athéni állam a fénykorát. Befelé nagyszerűen berendezett kormányzás folyt, az ipar, a kereskedelem, a művészet erősödött, fejlődött, kifelé pedig dicsőséges győzelmeket aratott az állam az ellenségei fölött. Később azonban visszajára mentek a dolgok, ami miatt Perikles össze is különbözött a honfitársaival, bajba keveredett, elszedték tőle a hatalmat, magyarul mondva elcsapták.

A történettudósok bőségesen foglalkoztak az esettel, megmagyarázták, miért kellett annak a esodásan indulni fényes karriernek olyan soralmasan letörnie. Azonban letörésének leghelyesebb magyarázatát maga Perikles adta. Ugyanis, hívei egyszer azt kérdezték tőle, hogy egy bizonyos közügyben miért intézkedett a maga meggyőződése ellenére úgy, ahogy nem kellett volna. Perikles kesernyés, de tréfás hangon egy szofizmával felelt a kérdésre. Nézzétek — mondotta az archon — az én kis fiam parancsol az anyjának, az anyja nekem parancsol, én parancsolok Athénnek és Athén az egész világnak. Tehát az én kis fiam parancsol az egész világnak. Ezzel a kiváló államférfi nyíltan beismerte a gyengeségét.

beismerte, hogy a családja befolyása alatt áll és az államügyek intézésében nem bírja magát a hozzátartozói akaratától függetleníteni. És ez lett a vesztesége. De nemcsak neki, hanem azóta sok más államférfiúnak is. A nagyemberek a fórumon sokszor érthetetlen illogikus dolgokat beszélnek és olyanokat tesznek, ami országokat, népeket dönt vészbe és romokba csak azért, mert a nagyemberhez kötött láthatatlan, de erős szálát valamely gyerekszobából vagy női budoirból egy makacs és szeszélyes kéz rángatja.

Amikor nézem és figyelem, hogy mennyire görbén megy minden a mai államok sorsának intézésében, mélabusan és fájdalmasan kérdem, vajjon hány mai intézőre lehetne Perikles szofizmáját applikálni.

A télen át is érvényben marad a nyári menetrend. Beogradi tudósítónk jelenti: Az államvasutak főigazgatósága közli, hogy a vasúti menetrend, amelyet július hónapban léptetett életbe, a télen át tovább rendelkezésig érvényben marad.

A magyar államvasutak viteldijait felemelték. Beogradi tudósítónk jelenti: A közlekedésügyi minisztérium értesítést kapott a magyar állam vasutagazgatóságától, hogy a minisztérium a magyar vasutak személyviteldiját száz százalékkal, a teherárak viteldiját pedig kétszáz százalékkal felemelte. Az új tarifa december elsején lép életbe.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Végleges

bérmozgalm

galma döt

Holnap, pe

órakor ugy

tanak az l

sával, az

helyiségbe

véglegesen

foglalásuk

nyiben a

nem adják

telésüket,

ton reggel

kozsa a

hogy a m

zottunkak

Megjegyez

csak anna

tik be a m

a kért bére

tólag csak

Teadélut

szombaton

utánt rende

A rendező

küld szét,

a kir. kato

Katonai

riumból te

a városhoz

hadköteles

vetkező tá

tozik bevo

nadrágszj

csajagszj

szobóra, je

és irón, ó

bürtáskáva

A Bur

másodikára

rendezőse

laszja el.

A numer

Wieni tud

legfőbb egy

zás. A na

szidó hallg

az egyetem

verekedés

a német ne

kal tárgyal

adásokat h

A rektor

ki, amelybe

hogy a Jud

rendjét ves

tanusit.

A Kadim

délutánját

sárnap d.

Rózsza-mé

lartzja szel

Közfürde

Beograd va

tározta, ho

ban rende

A közszet

lépett nem

ljestallásá

latat által

fürdőt má

megnyitják

* Atutalás

— a fevna

értelembe

pest, Berlin

többi külfö

a Nagybee

Veliki Be

épület, Tele

agazgató 52

* Haleson

tók, mellfi

haskötők a

szülnek Ar

jában Vel

drova u. 22

vállalom.

Végleges döntés előtt a borbélyok bérmozgalma. A borbélyok bérmozgalma döntő fordulat előtt áll. Holnap, pénteken délután három órakor ugyanis a segédek ülést tartanak az Inspekcijs Rada bevonásával, az ipartestület korona-utcai helyiségében, ahol ez alkalommal véglegesen döntenek további állásfoglalásukra vonatkozólag. Amennyiben a munkaadók péntek estig nem adják meg az eredeti bérvételezésüket, az alkalmazottak szombaton reggel sztrájkba lépnek. Fokozza a munkások elkeseredését, hogy a mesterek néhány alkalmazottnak máris felmondottak. Megjegyzendő, hogy a segédek csak annál a munkaadónál szüntetik be a munkát, aki nem teljesíti a kért béremelést s így előreláthatólag csak részleges sztrájk lesz.

Teadélután a Kaszinóban. Az „Oroszlánok” társasága (Lafove) szombaton délután 5 órakor teadélután rendez a Kaszinó éttermében. A rendezőség külön meghívókat nem küld szét. Belépődíj nincs. A zenét a kir. katonazenekar szolgáltatja.

Katonai hír. A hadügyminisztériumból tegnap rendelet érkezett a városhoz, mely szerint minden hadköteles mozgósítás esetén a következő tárgyakkal felszerelve tartozik bevonulni. Egy zsebkés, egy nadrágszíj, egy köpönyegszíj, egy esakjasz. Altiszteknek ezenkívül zsebjáró, jegyzetkönyvecske (notesz) és irón, örmestereknek pedig tisztítófőrtáskával kell rendelkezniük.

A Bur-asztaltársaság december másodikára hirdetett vacsoráját a rendezőség december 9-ikére halasztja el.

A numerus clausus Wienben. A wien tudósítónk jelenti: A wien legfőbb egyetemén szünetel a tanítás. A nacionalista hallgatók a zsidó hallgatókat nem engedik be az egyetemre. Emiatt több helyen verekezés volt. Az egyetem rektora a német nemzeti és zsidó hallgatókkal tárgyalásokat folytatott. Az előadásokat holnap ismét megkezdik. A rektor hirdetményt bocsájtott ki, amelyben rosszaságát fejezi ki, hogy a Judea egyesület az egyetem rendjét veszélyeztető magatartást tanúsít.

A Kadima Sportklub első tancadélutánját december hó 3-án, vasárnap d. u. fél 5 órai kezdettel a Rózsa-szálloda külön termében tartja meg. Belépődíj nincs.

Közfürdőt építenek Beogradban. Beograd város községtanácsa elhatározta, hogy a város középpontjában rendes modern közfürdőt épít. A községtanács már érintkezésbe is lépett német cégekkel, miután az installálását valamelyik német vállalat által akarja végeztetni. A fürdőt már a jövő év tavaszán megnyitják.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Halesont nélküli fűzők, melltartók, mellfűzők, orvosi rendelésre haskötők a legjobb minőségben készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskerek, Alexandrova u. 22. Régi fűzők alakítását is vállalom.

„Befejezett tények” — előtt állunk a Keleten.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Konstantinápoly, nov. 29.

Rifát pasa s a szövetségesek között az ellentétek kieleződtek, miután a törökök az eddigi kapitulációkat semmissnek tekintik. Konstantinápolyi hírek szerint Kemal a fanatikus ifjak befolyása alá került, akik a lausannei konferencia lassúsága miatt a keleten befejezett tényeket akarják teremteni. A fanatikus török ifjak legfőbb törekvése az, hogy Konstantinápolyban ellenállást szervezzenek a szövetségekkel szemben és elhatározták, hogy a szövetségesek bármely erőltetett intézkedésére Konstantinápolyban a gáz- és villamvilágítást, a víz- és a telefonvezetéseket elzárják. A szövetségesek az ifjú törökök mozgalmi miatt Rifát pasánál bejelentették tiltakozásukat. Rifát pasa válaszában értesítette a szövetséges főmegbízottakat, hogy a szervezkedést nem tudja megakadályozni, mert nincs tényleges hatalma.

A volt szultán Berlinben akar letelepedni. Párisból jelenti: A párisi „Eclair” értesülése szerint az elmozdított szultán Berlinben óhajt letelepedni.

Atutalások, hitellevelek és csekek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árakivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

A kereskedővilág figyelmébe ajánljuk, hogy a beeskerei és novisadi piacok között fennálló élénk áruforgalmi összeköttetésre való tekintettel a Nagybecskereki Takarékpénztárral (Szerb korona-szálló épületében) oly megállapodást létesítettünk, hogy a Novi Sadon teljesítendő fizetések ellenértéke, ezen intézetnél kerül befizetésre. Ezzel szemben mi a kifizetést a vonatkozó értesítés vétele után azonnal — sürgős esetekben a befizetés napján is — költség- és jutalékmentesen teljesítjük. Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár R.-T. Novi Sad.

Amerika és Európa harca a petróleumforrások bi-fozáért.

Lausanneban is e körül forog a harc.

A Torontál wien szerkesztőségétől.

Wien, nov. 29.

Nemrég volt szó azon tárgyalásokról, melyet a Royal Dutch, világhírű petróleumvállalata folytatott az orosz petróleumérdekeltséggel abból a célból, hogy az orosz petróleumtermést szintén az angol petróleum-tröszt szolgálatába állítsa. A most meginduló lausannei konferencián a török petróleumföldek kiaknázásáról szóló egyezmény lesz az egyik legkényesebb pontja az eldöntésre kerülő kérdéseknek. Az eddigiek alapján nyilvánvaló, hogy a közeljövő gazdasági és hadügyi szervezkedésének legfontosabb nyersanyaga a kőolaj, vagy nehéz harcok előidézője lesz, vagy megoldódik azáltal, hogy egy világ-tröszt alakul ki, amely az egész kőolajtermelést a kezében tartja. Két évvel ezelőtt, a magyar kormány megkötötte a szerződést az Anglo-Persian kőolaj kitermelő részvénytársasággal a magyar földgáz- és kőolajterületek feltárása ügyében. Az Anglo-Persian tulajdonképpen az angol admirális, mert a részvények óriási többsége az ő kezében van. Ugyanez a társaság foglalta le tulnyomó részben a mezopotámiai kőolajmezőket, a keletindiai hollandi szigeteken előforduló kőolajfúrásokat és ezidő szerint úgy áll a helyzet, hogy ez a társaság és testvérvállalata, a Burmah Oil Comp. Limited a keletben tartják tulnyomó részét a világ azon területeinek, amelyen geológiai számítás szerint kőolaj előfordulása várható. A termelés mennyisége tekintetében ma még mindig az Egyesült-Államok tartják a vezető szerepet. A világ össztermelése 1900-ban 150-9 millió barel, 1919-ben 547-4 millió barel és 1920-ban 682-6 millió barel volt, holott az orosz termelésnek kétharmad-része a szovjetgazdálkodás következtében kimaradt. Ebből az óriási mennyiségből körülbelül kétharmad rész jut az Egyesült-Államokra, egyötöd rész Mexikóra és csak a maradék ötvenmillió barel az összes többi termelőhelyekre. Az Egyesült-Államok kormánya és a hatalmas amerikai petróleumtröszt azonban nagyon jól tudja, hogy a rablógazdálkodás következtében az Egyesült-Államok kőolajtermelése hamarosan kimerült, viszont az angol társaságoknak kezében lévő területek kiaknázása csak most kezdődik meg. Ezért folytattak le kínos tárgyalásokat San Remóban, Genuában és Hágában és ezért fognak harcolni a legközelebbi konferencián is. A hágai tanácskozáson már némi közeledés történt az angol-holland kőolajtröszt és az amerikai Standard-Oil-Company vezérigazgatója közt az orosz petróleum előfordulás kiaknázására vonatkozólag. Ugyanigy egyeztek meg a Dzsambi-folyó (Keletindia) kőolajterületeire nézve is és most van előkészületben a világnak ezidő szerint leggazdagabb petróleumforrásai, a tampicói (Mexikó) tekintetében való megegyezés. Jóllehet, a franciák, belgák, németek, svájciak, olaszok, sőt csehek is igyekeznek részt venni a petróleumért folyó harcban, a küzdelem tulajdonképpen az angol és amerikai érdekeltég között dől el. Mindazon a kőolajterületek, amelyek nincsenek e két angol-szász csoport tulajdonában, csak jelentéktelen előfordulások, amelyeknek a jövő gazdasági harcában csak alárendelt szerepük lehet. Ha viszont sikerül létrehozni közöttük az érdekközöséget, akkor a világ mindaddig ennek a két országnak járószalagján kénytelen járni, amíg a tudomány nem talál valami újabb erőforrást, ami a motor korszakában pótolni tudja a kőolaj termékeit.

Konstantin hivel tudatosan vétköztek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Athén, nov. 29.

A haditörvényszék a halálra ítélt volt miniszterek ítéletének indoklásában megállapítja, hogy a vádlottak a nép előtt tudatosan eltitkolták Konstantin hazatérésevel az országra háruló veszedelmeket. Ugyanis Konstantin eljárt a szövetségesek erkölcsi támogatását és ezzel előidézte a kisázsiai katasztrófát. A miniszterekről bebizonyosodott, hogy hazaárulók és összeesküvők voltak.

Athén, nov. 29.

Gunaris és társainak elítéltetése az egész világon óriási felháborodást idézett elő.

Az Unio, athéni ügyvivőjét utasította, hogy a volt miniszterek kivégzése ellen erősen tiltakozzék. Az amerikai kormány megbízottja bejelentette az athéni kormánynak, hogy az angol példára, megszakítja a diplomáciai összeköttetést, hogyha az ítéletet végrehajtatja.

1714—922. közig. sz. 2054

Arverési hirdetmény.

Begej Sveti Djurdj község, mint erkölcsi testület, ezennel közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező nagykorcsmat összes meliokhelyiségeivel folyó évi december hó 10-én a jegyzői irodában nyilvános árverésen örökáron eladja.

Feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Begej Sveti Djurdj, 1922. évi november hó 25-én.

Községelöljáróság.

1590—922. szám. 2051

Hirdetmény.

Folyó évi december hó 13-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen 1 bika és 2 kan eladatik.

Veliki Torak, 1922 november 23.

Községelöljáróság.

EGADÓ
egy kitűnő karban levő rövid mahagoni zongora, egy kemény hálószobabutor, egy alig használt „Pffaf” varrógép és egy ebédlő smyrna szőnyeg. 2050
Friedmann Ernő, Kovin

Gyakorlati csomagolót
keres helybeli iparvállalat.
Jelentkezni a „Torontál” kiadóhivatalában. 2070

Használt 2071
pénzszekrény és irodai berendezés
kerestetik megvételre.
Cím a Torontál kiadóhivatalában.

2072
Keresek
egy pár nehéz ígás stájerlovat és a lovak kezeléséhez egy ügyes kocsi
Jakov Adanja gyarmatárkereskedő
Beograd, Kralja Petra ul. 65. sz.

Nagy karácsonyi vásár!

Mélyen leszállított árak!

Az occasioból visszamaradt ruha- és bluzmaradékok felárban kaphatók!

Mélyen leszállított árak!

Értesitem a t. vevőközönséget, hogy a mai nappal **karácsonyi vásárt**

nyitok, amelyben az összes raktáron levő selyem, szövet, vászon, sifon, zefir, pargét, bársonyok és kendők stb. árak **leszállított árban kerülnek eladásra.** Mint rendszeren, ez évben is alkalmat nyujtok a t. vevőközönségnek, hogy szükségletét nálam **olcsón és jól** beszerezhesse. Árúim izléssel válogatott minősége és **olcsó ára** versenyen kívül áll.

Az „ARANY CSILLAG”-hoz
CSÚCS JÁNOS divat- és kézműárkereskedő
Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca. 2068

Mélyen leszállított árak!

Az occasioból visszamaradt férföltöny- és nadrágszövetmaradékok felárban kaphatók!

Mélyen leszállított árak!

Vidéki rendelések pontosan és utánvét mellett eszközöltetnek.

Krumenacker István

nyug. vasúti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasúti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Együzletnek

alkalmas helyiség
azonnal kiadó!

Cím a kiadóhivatalban. - 2066

Temetkezési vállalkozók figyelmébe!!

Érekeporsószerűségeiteket legolcsóbban és szakszerű kivitelben csakis

WALIK ISTVÁN érekeporsó-, épület- és díszműbádogosnál Veliki Becskerek, szerezhetik be. :: Kérjen ajánlatot.

Jobbminőségű 2061

fajborok és törkölypálinka

eladó Királyhaimán

Pankovitch Andor (vált. Jur. novity) szőlőjező.

Festékek!

Festékek!

Elsőrendű német ásvány- és földfestékek.

Garantált vegytiszta.

Ajánlja versenynélküli árakon, míg a készlet tart, zagrebi raktárából

„Titan”

Beviteli és Kiviteli Társaság Zagreb, Ilica 44.

Interurban-telefon 20-54.

Távirat: MAGO.

2062

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Velizar S. Paunović

rőfős- és divatárkereskedésének Aleksandrova (Fő) utca

nagyobb mennyiségű és legjobb minőségű
rőfősárak érkeztek, melyeket míg a készlet tart, a legutányosabb árban árusít ki.

Interurban-telefon 13.

Nagy választék

különösen francia és angol szövetekben férfiruhára és felöltőre, női utcai és utazókosztümöknek, továbbá Molinoban, grenadinban minden színben, markizet, panama, fullár, batiszt, zefir, szatén, lenvászon, ruhabelés, kendők, barchet, nyerselyem, krepdeszin, taft, gabardin, kamgarn, elegáns asztalterítők, szőnyegek stb.-ben.

Tekintse meg dusan felszerelt raktáramat és győződjék meg személyesen, hogy üzletemben találja a legjobb árut, a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron!

Mintákat kívánatra vidékre küldök!

Rendeléseket vidékre utánvét mellett pontosan és gyorsan eszközölök

Legszolidabb bevásárlási forrás! Ritka alkalom!

Eladás nagyban és kicsinyben!

1976

Kiadja Pleitz Fer. PÁL